T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/123
KARAR NO : 2026/257
KARAR TR : 04/05/2026

ÖZET: Toplulaştırma işlemleri kapsamında davacının maliki olduğu taşınmazın yol koridoru içerisinde kalması ve üzerinde kain yapı, ağaçlar ve kuyuların yıkılması/ kaldırılması suretiyle kamulaştırmasız fiilî el atılmasına ilişkin açılan davanın ADLİ YARGI yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. U.
Vekili : Av. M. B.
Davalılar : 1- Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. S. B. , Av. Z. Ş. R. İ.
2- Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. M. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, mülkiyeti müvekkiline ait de kayıtlı taşınmaz üzerinde bulunan yapı, ağaç ve kuyuların DSİ tarafından yapılan toplulaştırma işlemleri sonrasında Karayolları Genel Müdürlüğüne devredilen yol koridoru içerisinde kalması sebebiyle kamulaştırma yapılmadan fiilen el atılmak suretiyle yıkıldığı/kaldırıldığından bahisle, meydana gelen zararının tazmini için fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile şimdilik 100 TL'nin ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Şanlıurfa 3. İdare Mahkemesi 23/01/2024 tarih ve E.2023/108, K.2024/94 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlıkta; Mahkememizin 07.11.2023 ve 22.12.2023 tarihli ara kararlarına Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü GAP 15. Bölge Müdürlüğü Arazi Toplulaştırma ve TİGH Şube Müdürlüğünce verilen E-61715189-045.02-4199114 sayılı cevabi yazıda; "Şanlıurfa ili, Suruç ilçesi, Binatlı Kırsal Mahallesinin 3083 sayılı Kanunun 6. maddesi gereğince toplulaştırma alanı olarak ilan edildiğinden de %10'u geçmemek kaydıyla düzenleme ortaklık payı kesintisi uygulandığının ve bu nedenle kamulaştırma işlemi yapılamadığının, 3083 sayılı Kanunun 6. maddesi ile 6200 sayılı Kanunun Ek 9. maddesi gereğince sulama kanalı, ana kanal, şebeke, tahliye kanalı ve yol gibi inşaat çalışmalarından dolayı zarar gören mütemmim cüzlerin 659 sayılı Genel Bütçeli Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 11. maddesine göre sulh yolu ile zarar ziyan bedelinin ödendiğinin, anılan parselde ana kanal, şebeke, tahliye kanalı ve yol gibi inşaat çalışmaları yapılmadığından ilgili mevzuat uyarınca zarar ziyan bedeli ödemesi yapılmadığının, ancak

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile Karayolları Genel Müdürlüğü arasında yapılan 04.02.2021 tarihli protokol gereğince toplulaştırma alanında karayolu olarak terkin edilen saha içerisindeki müştemilata ait bedeller ile zarar ziyan bedellerinin kendi komisyonunca tespit edilerek Karayolları Genel Müdürlüğünce ödeneceğinin ve bu nedenle herhangi bir tespit ve ödeme yapılmadığının, yine Mahkememizin 07.11.2023 ve 22.12.2023 tarihli ara kararlarına Karayolları Genel Müdürlüğü 9. Bölge Müdürlüğü tarafından verilen 03.01.2024 tarih ve E.60006996-640/2465065 sayılı cevabi yazıda; dava konusu taşınmazın Suruç-Mürşitpınar yolu güzergahında kaldığı ve dava konusu taşınmazın bulunduğu güzergahın kamulaştırma işlemleri için plan üretim çalışmalarının tamamlandığı, kamu yararı kararı alınmak üzere Karayolları Genel Müdürlüğüne gönderildiği, kamu yararı kararı geldikten sonra kıymet takdir çalışmaları yapıldıktan sonra kamulaştırma işlemlerine başlanacağının bildirildiği görülmektedir.

Bu durumda; davacı tarafından, DSİ tarafından yapılan toplulaştırma işlemleri sırasında Karayolları Genel Müdürlüğüne devredilen Suruç-Mürşitpınar yolu güzergahında kalan taşınmazının üzerinde bulunan yapının, ağaç ve kuyuların kamulaştırma yapılmadan fiilen el atılmak suretiyle yıkıldığı/kaldırıldığından bahisle oluşan zararlarının tazmini istemiyle bakılan dava açılmışsa da, davacı tarafından oluştuğu iddia edilen zararın toplulaştırma işleminden kaynaklandığı ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca toplulaştırma işleminin uygulanması kapsamında oluşan zararlara ilişkin olarak Sulh Hukuk Mahkemelerinin görevli olduğu anlaşıldığından, uyuşmazlığın adli yargıda çözümlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. ..."

3. Davacı vekili, bu kez 100 TL maddi ve 100.000 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Suruç Sulh Hukuk Mahkemesi 14/03/2024 tarih ve E.2024/68, K.2024/120 sayılı kararı ile, davada asliye hukuk mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle davanın usulden reddine karar vermiş; **Suruç 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 27/11/2025 tarih ve E.2024/989, K.2025/452 sayılı kararı** ile, uyuşmazlıkta idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... Dava, hizmet kusuruna dayalı tazminat istemine ilişkindir.

Şanlıurfa 3.İdare Mahkemesi 2023/108 Esas 2024/94 Karar sayılı dosyada, toplulaştırma işleminin uygulanması kapsamında meydana gelen zararlara ilişkin olarak Sulh Hukuk Mahkemelerinin görevli olduğunu açıkça düzenlemiş olması karşısında, uyuşmazlığın adli yargıda çözümlenmesi gerektiği belirtilerek davanın görev yönünden reddine karar verildiği anlaşılmıştır.

Somut olayda, bir kamu kurumu olan davalı DSİ'nin toplulaştırma işleminden kaynaklı ev, ağaç ve kuyuların zarar gördüğü ileri sürülmüştür. Bu olgu, kamu hizmeti ile ilgili ve hizmet kusuruna ilişkindir. İdarenin, hizmet kusuru niteliğindeki eylemi sonucu meydana gelen zararlardan dolayı; İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesi gereğince idareye karşı idari yargı yerinde tam yargı davası açılması gerekir. Görev sorunu, açıkça veya hiç ileri sürülmese de kendiliğinden (re'sen) dikkate alınır.

6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunun 114/1-b maddesinde, "Yargı yolunun caiz olması" dava şartı olarak belirlenmiştir. Yine, 115. maddesinde dava şartlarının davanın her aşamasında ve resen inceleneceği, dava şartı noksanlığının tespiti halinde davanın usulden reddine karar verileceği belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, işbu davanın idari yargı görev alanına girdiği anlaşılmakla, idari yargı ile adli yargı arasında görev uyuşmazlığı oluştuğu gözetilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur. ..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

5. Davacı vekilinin talebi üzerine, Suruç 1. Asliye Hukuk Mahkemesi tarafından görevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın *"B. Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin son fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

7. 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu'nun *"Toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri"* başlıklı 6. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 23/2/2011-6171/2 md.)

Bu Kanunda belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere uygulama alanlarında ilgili kuruluşça, isteğe bağlı veya maliklerin muvafakatı aranmaksızın arazi toplulaştırılması yapılabilir.

...

Toplulaştırma alanlarında gerçek kişilerle kamu ve özel hukuk tüzel kişilerine ait araziden projenin özelliğine göre, yol ve kanal gibi kamunun ortak kullanacağı yerler için %10'a kadar katılım payı kesilir. Toplulaştırma nedeniyle kapanan yollarla, yol fazlalıkları da aynı amaç için kullanılır. Katılım payı için herhangi bir bedel ödenmez. Ancak, katılım payı dışında kesilen arazi, öncelikle varsa eş değer Hazine arazisinden karşılanır. Yoksa, kesilen arazi için kamulaştırma işlemi yapılır.

Toplulaştırma sonunda dağıtılan veya sahibine bırakılan tarım arazisi malikleri adına, geriye kalan arazi ise Hazine adına uygulayıcı kuruluşun talebi ile tapuya tescil edilir. Malikleri adına tescil edilen arazi bu Kanun hükümleri dışında o bölge için tespit edilen dağıtım normundan daha küçük parçalara rızaen veya hükmen taksim edilemez ve ifraz işlemlerine konu olamaz. Bu husus tapu siciline şerh edilir.

...

Ortak kullanım alanları olarak planlanan alanlarda toplulaştırma çalışmaları süresince tarımsal faaliyetlerde bulunmak ilgili kuruluşun iznine bağlıdır.

Toplulaştırmada kanal ve yol gibi kamunun ortak kullanacağı alanlar olarak planlanan yerlerdeki mütemmim cüzlerin karşılığı ile çiftçiye yeni parseller teslim edilene kadar doğabilecek gelir kayıpları uygulayıcı kuruluşça karşılanır.

Toplulaştırma esas ve usulleri ile toprağın derecelendirilmesi ile tarla içi geliştirme hizmetlerinin nasıl yapılacağı yönetmelikte belirtilir."

8. 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanun'un Ek 9. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Ek: 19/4/2018-7139/7 md.)

Arazilerin tabii ve suni etkilerle bozulmasının ve parçalanmasının önlenmesi, parçalanmış arazilerde ise tabii özellikleri, kullanım bütünlüğü ve mülkiyet hakları gözetilerek birden fazla arazi parçasının birleştirilip ekonomik, ekolojik ve toplumsal yönden daha işlevsel yeni parsellerin oluşturulması ve bu parsellerin arazi özellikleri ve alanı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

değerlendirilerek kullanım şekillerinin belirlenmesi ile köy ve arazi gelişim hizmetlerinin sağlanması maksadıyla arazi toplulaştırması yapılır. Arazi toplulaştırması projesinin uygulanacağı sınırlar içinde kalan alan arazi toplulaştırması proje sahası olarak belirlenir.

Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerinin yürütülmesinde DSİ uygulayıcı kuruluş olarak yetkilidir. DSİ dışındaki kurum ve kuruluşlar DSİ'nin iznine tabi olarak proje idaresi sıfatıyla arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmeye yetkilidir.

DSİ tarafından Cumhurbaşkanı kararı ile isteğe bağlı ya da maliklerin muvafakati aranmaksızın zorunlu arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri yapılabilir veya yaptırılabilir.

Cumhurbaşkanı kararı, arazi toplulaştırması ve diğer işlemler yönünden kamu yararı kararı sayılır.

Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri uygulanacak arazi üzerinde, DSİ veya proje idaresi tarafından yapılacak fiili uygulamalar, hak sahiplerinin iznine tabi değildir. Arazi toplulaştırma ve tarla içi geliştirme hizmetleri yürütülen alanlarda tarımsal faaliyetleri kısıtlamaya DSİ veya proje idaresi yetkilidir.

...

Arazi toplulaştırması sebebiyle kısıtlama getirilen alanlarda ürün ve mütemmim cüzlere verilecek zarar ile taşınmaz sahiplerine yeni parseller teslim edilene kadar kısıtlama getirilen alanlarda doğabilecek gelir kayıpları, arazi toplulaştırmasını yürüten DSİ veya proje idaresi tarafından karşılanır. Arazi mülkiyetinin ihtilaflı olması veya malikinin gelir kaybına ilişkin takdir edilen bedeli kabul etmemesi durumunda, DSİ veya proje idaresi tarafından yetkili sulh hukuk mahkemesine başvurularak bedelin tespiti istenir. Mahkemece belirlenen bedel, üçer aylık vadeli hesaba yatırılarak taşınmaz üzerinde malikin iznine tabi olmaksızın toplulaştırmaya ilişkin işlemlere devam olunur.

Arazi toplulaştırması işlemlerine ilişkin olarak açılan davalar ilgili mahkemeler tarafından öncelikle görüşülerek neticelendirilir.

...

Arazi toplulaştırması sonucu oluşturulan parsellerin alanı ve arazi özellikleri birlikte değerlendirilir ve arazilerden yol, kanal, tahliye kanalı gibi kamunun ortak kullanacağı yerler için en fazla %10'u kadar ortak tesislere katılım payı düşülür. Çayır ve meralardan da ortak katılım payı kesintisi yapılarak toplulaştırmaya dâhil edilip mümkün olduğunca sulama, tahliye ve yol sisteminden yararlandırılır. Katılım payı için bedel ödenmez. Katılım payı dışında kesilen arazi öncelikle varsa eş değer tahsisli arazilerden karşılanır, yoksa kamulaştırılır.

...

Arazi toplulaştırması sahası ilan edilen yerlerle ilgili Cumhurbaşkanı kararı Resmî Gazetede yayımlandıktan sonra arazi toplulaştırması işlemleri sonuçlanıncaya kadar bu alanlarda arazi toplulaştırmasına konu arazilerin mülkiyet ve zilyetliğinin devir, temlik, ipotek ve satış vaadi işlemleri DSİ'nin ve proje idaresinin iznine bağlıdır.

DSİ veya proje idaresi gerekli hallerde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki tarımsal arazileri toplulaştırabilir veya bu madde kapsamında değerlendirmek üzere kamulaştırabilir. Arazi toplulaştırması uygulamalarında, tahsisli araziler asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki araziler ile birleştirilerek asgari büyüklükte yeni tarımsal araziler oluşturulabilir. Bu suretle oluşturulan araziler; öncelikle arazi toplulaştırmasına veya kamulaştırma konusu olan arazi maliklerine, bu kişiler satın almadığı takdirde, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğünde tarım arazisi bulunmayan yöre çiftçilerine rayiç bedeli üzerinden DSİ'nin veya proje idaresinin talebi üzerine, Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre satılır. Bu maksatla yapılan kamulaştırma ve satımlara konu olan işlemler harçlardan, bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar DSİ'nin bağlı olduğu Bakanlık tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle belirlenir."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

9. 07/02/2019 günlü ve 30679 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Arazi Toplulaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği'nin *"Arazi toplulaştırması alanlarında alınacak önlemler"* başlıklı 9. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"...

(4) Ortak kullanım alanları olarak planlanan alanlarda toplulaştırma çalışmaları süresince tarımsal faaliyette bulunmak arazi toplulaştırmasını yapan ilgili kuruluşun iznine tabidir.

(5) Arazi toplulaştırması yapılan veya yaptırılan sahalardaki kanal, yol ve benzeri ortak tesislere katılım payı alanları ile kısıtlama getirilen alanlar olarak planlanan yerlerdeki taşınmazların mütemmim cüzlerinin karşılığı ile taşınmaz sahiplerine yeni parseller teslim edilene kadar doğabilecek gelir kayıpları uygulayıcı kuruluş tarafından karşılanır.

(6) Uygulama sahasındaki çiftçilerin ilk yıldaki ürün kayıpları için zarar, ziyan bedelleri ile daha sonraki yıllardaki kısıtlamalardan dolayı oluşan ürün kayıp bedelleri toplulaştırmayı yürüten idare tarafından karşılanır. Ancak, yüklenici firmanın hatalı uygulamaları ve gecikmelerinden kaynaklanan zarar-ziyan ve ürün kayıp bedeli ödemeleri yüklenici firma tarafından karşılanır.

(7) Arazi mülkiyetinin ihtilaflı olması veya malikinin gelir kaybına ilişkin takdir edilen bedeli kabul etmemesi durumunda, DSİ veya proje idaresi tarafından yetkili Sulh Hukuk Mahkemesine başvurularak bedelin tespiti istenir. Mahkemece belirlenen bedel, üçer aylık vadeli hesaba yatırılarak taşınmaz üzerinde malikin iznine tabi olmaksızın toplulaştırmaya ilişkin işlemlere devam olunur.

(8) Mahkeme tarafından belirlenen bedelin DSİ veya proje idaresi tarafından yüksek bulunması halinde, gerçek zararın tespiti ve fazla tespit edilen bedele itiraz edilebilir. Dava açıldığında idarece takdir edilen bedelin üzerindeki tutarın dava kesinleşinceye kadar ödenmemesi hususunda, ilgili mahkemeden tedbir kararı alınabilir."

10. Yönetmeliğin *"Arazi satışı ve kamulaştırma"* başlıklı 21. maddesi şöyledir:

" (1) DSİ veya proje idaresi, gerekli hallerde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki tarımsal arazileri toplulaştırabilir veya kanun kapsamında değerlendirmek üzere kamulaştırabilir. Arazi toplulaştırması uygulamalarında, tahsisli araziler asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki araziler ile birleştirilerek asgari büyüklükte yeni tarımsal araziler oluşturulabilir. Bu suretle oluşturulan parseller öncelikle arazi toplulaştırmasına veya kamulaştırma konusu olan arazi maliklerine, bu kişiler satın almadığı takdirde, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğünde tarım arazisi bulunmayan yöre çiftçilerine rayiç bedeli üzerinden ve DSİ'nin veya proje idaresinin talebi üzerine Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslara göre satılır.

(2) Bu maksatla yapılan kamulaştırma ve satın almalara konu olan işlemler harçlardan, bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

(3) Proje alanında tarım yapılamayacak kadar küçülmüş ve verimli işletilemeyen tarım arazileri, DSİ veya proje idaresi tarafından anlaşma yolu ile arazi maliklerinden satın alınabilir. Bu araziler kamu tesisleri ile gerektiğinde küçük işletmelerin genişletilmesinde ve ilgili idarelerle işbirliği yapılarak iskân edilecek ailelerin arsa ve arazi ihtiyaçlarında da kullanılabilir."

11. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

" Bu Kanun; kamu yararının gerektirdiği hallerde gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların, Devlet ve kamu tüzelkişilerince kamulaştırılmasında yapılacak işlemleri, kamulaştırma bedelinin hesaplanmasını, taşınmaz malın ve irtifak hakkının idare adına tescilini, kullanılmayan taşınmaz malın geri alınmasını, idareler arasında taşınmaz malların devir işlemlerini, karşılıklı hak ve yükümlülükler ile bunlara dayalı uyuşmazlıkların çözüm usul ve yöntemlerini düzenler.

Özel kanunlarına dayanılarak gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri adına yapılacak kamulaştırmalarda da, bu Kanun hükümleri uygulanır."

B. Yargı Kararları

12. Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu'nun 11/02/1959 tarihli ve E.1958/17, K.1959/15 sayılı kararının, III. bölümü şöyledir:

"İstimlâksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlâk Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir.

Bundan başka, bir amme teşekkülü tarafından bir tesisin yaptırılması sırasında Devlet malı olmayan yerlerden toprak alınması veya böyle yerlere toprak veya moloz yığılması neticesinde meydana gelen zararların tazmini davası da başkasının malına amme teşekkülünün dilediği gibi el atma hakkı bulunmadığı ve plan ve projelere ve şartnamelere başkasının malına ihtiyaca göre el atılabilmesini gerektirecek esaslar konulamayacağı cihetle, haksız fiilden doğan bir tazminat davası sayılır.

Yapılan işlerin plan veya projeye aykırı olarak yapılması hali de idari karara aykırı bir hareket bulunması itibariyle yine idari kararın tatbiki olan bir fiil sayılamaz ve bu bakımdan bu iddia ile açılmış bir dava haksız fiilden doğan bir davadan ibaret olacaktır.

Bu bentte anılan davalar, içtihadı birleştirme kararının dışında kaldıklarından kararın bunlara şümulü yoktur."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

13. Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 04/05/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

14. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

15. Dava, davalılardan DSİ tarafından gerçekleştirilen toplulaştırma işlemleri kapsamında davacının maliki olduğu taşınmazın diğer davalı idareye ait yol koridoru içerisinde kalması ve taşınmaz üzerinde kain yapı, ağaçlar ve kuyuların yıkılması/ kaldırılması suretiyle kamulaştırmasız fiilî el atılmasına ilişkin uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararların tazmini istemiyle açılmıştır.

16. Dava dosyasının incelenmesinden; Şanlıurfa ili, Suruç ilçesi, Binatlı Kırsal Mahallesinin 3083 sayılı Kanun'un 6. maddesi gereğince toplulaştırma alanı olarak ilan edildiğinden, davacı adına kayıtlı 107 Ada ve 1 sayılı parselde %10'u geçmemek kaydıyla düzenleme ortaklık payı kesintisi uygulandığı ve bu nedenle kamulaştırma işlemi yapılamadığı, yine 3083 sayılı Kanun'un 6. maddesi ile 6200 sayılı Kanun'un Ek 9. maddesi gereğince sulama kanalı, ana kanal, şebeke, tahliye kanalı ve yol gibi inşaat çalışmalarından dolayı zarar gören mütemmim cüzlerin 659 sayılı Genel Bütçeli Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 11. maddesine göre sulh yolu ile zarar ziyan bedeli ödenmesine rağmen anılan parselde ana kanal, şebeke, tahliye kanalı ve yol gibi inşaat çalışmaları yapılmadığından ilgili mevzuat uyarınca zarar ziyan bedeli ödemesi yapılmadığının idarece bildirildiği, ancak, davalı idareler arasında yapılan 04/02/2021 tarihli protokol gereğince toplulaştırma alanında karayolu olarak terkin edilen saha içerisindeki müştemilata ait bedeller ile zarar ziyan bedellerinin kendi komisyonunca tespit edilerek Karayolları Genel Müdürlüğünce ödeneceğinin belirlendiği ve bu nedenle davalı DSİ tarafından herhangi bir tespit ve ödeme yapılmadığı, dava konusu taşınmazın Suruç-Mürşitpınar yolu güzergahında kaldığı ve bulunduğu güzergahın kamulaştırma işlemleri için plan üretim çalışmalarının tamamlandığının davalı Karayolları Genel Müdürlüğünce bildirildiği, kamu yararı kararı alınmak üzere bu kuruma gönderildiği, kamu yararı kararı geldikten ve kıymet takdir çalışmaları yapıldıktan sonra kamulaştırma işlemlerine başlanacağının bildirildiği, taşınmazdaki yapı, ağaçlar ve kuyuların yıkılması/kaldırılması suretiyle taşınmaza idarece fiilen el atılmasına rağmen dava tarihi itibarıyla kamulaştırma işlemlerinin sonuçlanmadığı ve nihayetinde uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararların tazminine karar verilmesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

17. İdarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerince çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiştir.

18. Davacının toplulaştırma işlemleri sonrasında davalılardan Karayolları Genel Müdürlüğünce taşınmaza fiilî el atma iddiasının dosya kapsamı, taşınmazda yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi ile doğrulandığı, kamulaştırma sürecinin başlatıldığının resmi yazışmalarla teyit edildiği; adı geçen idarenin el atma eylemlerinin diğer idarenin yürüttüğü toplulaştırma sürecinden bağımsız olduğu, bu durumda, davacının özel mülkiyeti altındaki taşınmaza kamulaştırma yapılmaksızın fiilen el atıldığı iddiasıyla açılan davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Suruç 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 27/11/2025 tarih ve E.2024/989, K.2025/452 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Suruç 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 27/11/2025 tarih ve E.2024/989, K.2025/452 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

04/05/2026 tarihinde, Üyeler Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
YAŞAR	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin

KARŞI OY

3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun 6. maddesi gereğince toplulaştırma alanı olarak ilan edilen davacı adına kayıtlı parselde %10'u geçmemek kaydıyla düzenleme ortaklık payı kesintisi uygulandığı ve bu nedenle kamulaştırma işlemi yapılamadığı, 6200 sayılı Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünce Yürütülen Hizmetler Hakkında Kanunun Ek 9. maddesi gereğince sulama kanalı, ana kanal, şebeke, tahliye kanalı ve yol gibi inşaat çalışmalarından dolayı zarar gören mütemmim cüzlerin sulh yolu ile zarar ziyan bedeli ödendiği, ama parselde ana kanal, şebeke, tahliye kanalı ve yol gibi inşaat çalışmaları yapılmadığından ilgili mevzuat uyarınca zarar ziyan bedeli ödenemediği, davalı idareler arasında yapılan 04/02/2021 tarihli protokol gereğince toplulaştırma alanında karayolu olarak terkin edilen saha içerisindeki müştemilata ait bedeller ile zarar ziyan bedellerinin kendi komisyonunca tespit edilerek Karayolları Genel Müdürlüğünce ödeneceğinin belirlendiği ve bu nedenle davalı DSİ tarafından herhangi bir tespit ve ödeme yapılmadığı, dava konusu taşınmazın Suruç-Mürşitpınar yolu güzergahında kaldığı ve dava konusu taşınmazın bulunduğu güzergahın kamulaştırma işlemleri için plan üretim çalışmalarının tamamlandığının davalı Karayolları Genel Müdürlüğünce, kamu yararı kararı alınmak üzere davalı bu kuruma gönderildiği, kamu yararı kararı geldikten ve kıymet takdir çalışmaları yapıldıktan sonra kamulaştırma işlemlerine başlanacağının bildirilmesi üzerine, taşınmazdaki yapı, ağaçlar ve kuyular, kamulaştırma İşlemlerine başlanılması için yıkılıp kaldırıldığı anlaşılmıştır.

Olayda bir kamu kurumu olan davalı DSİ'nin toplulaştırma işleminden kaynaklı ev, ağaç ve kuyuların zarar gördüğü, bu nedenle uğranıldığı ileri sürülen maddi ve manevi zararların tazminine karar verilmesi istemiyle açılan davanın, kamu hizmeti kusurundan kaynaklı zararların tazmini için açılmış tam yargı davası olduğu açıktır.

Bu itibarla uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyoruz.

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden RA10PxW - 3OL1gQN - lXWzkD9 - YYj3KM= ile erişebilirsin